

Ihmiskauppa Suomessa ja sen tunnistaminen: Auttamisjärjestelmän näkökulma

IHMISKAUPAN UHRIEN
AUTTAMISJÄRJESTELMÄ

Koulutuksen sisältö

- Auttamisjärjestelmä: faktat
- Ihmiskauppa Suomessa: auttamisjärjestelmän näkökulma
- Mistä tunnistat sä ihmiskaupan uhrin?
- Auttamisjärjestelmään ohjaaminen

Auttamisjärjestelmä: faktat

Auttamisjärjestelmän tehtävät

- Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä on kansallinen asiantuntijaviranomainen, jonka lakisääteiset tehtävät ovat:
 - Auttaa ihmiskaupan uhreja, ihmiskaupparikoksen tutkinnassa avustavia henkilöitä sekä heidän alaikäisiä lapsiaan.
 - Tunnistaa ihmiskaupan uhri lain mukaisesti
 - Antaa harkinta-aika uhrille, joka on maassa ilman lainmukaista oleskeluoikeutta
 - Toimia kansallisena asiantuntijaviranomaisena: kouluttaa ja viestiä ihmiskauppailmiöstä

Apua Auttamisjärjestelmästä

Ohjaus ja neuvonta

Esim. oleskeluoikeus, rikosasia, ihmiskaupan uhrin oikeudet.
Tulkkaus- ja käännöspalvelut.

Sosiaali- ja terveystalvelut

Varattomille vastaanottoraha /
toimeentulotuki

Turvallinen majoitus tai asumispalvelu

Tuettu, turvallinen kotiinpaluu

Ulkomaan kansalaiselle, joka haluaa palata kotimaahansa tai muuhun maahan, jossa oleskeluoikeus.

Harkinta-aika

Voidaan antaa nk.
paperittomille. Laillistaa
oleskelun 1-6 kuukaudeksi.

Ihmiskauppa Suomessa: Auttamisjärjestelmän näkökulma

Ihmiskauppa on piilorikollisuutta

- Vapauteen kohdistuva rikos, ihmisoikeusrikos
- Rikoksentehtäjä saattaa uhrinsa alisteiseen asemaan ja hyväksikäytön kohteeksi saadakseen uhrista taloudellista tai muuta hyötyä.
- Uhrin vapautta tehdä päätöksiä omasta elämästään ja toiminnastaan rajoitetaan.
- Valta-aseman väärinkäyttöä ja haavoittuvuuden hyödyntämistä. Keskeistä ihmiskaupassa on, että tekijän ja uhrin välinen valtasuhde on epätasapainoinen.

Ihmiskaupan muodot

- Prostituutiossa hyväksikäyttäminen, seksuaalinen hyväksikäyttö
- Pakkotyö
- Elinten tai kudosten irrottaminen
- Rikollisessa toiminnassa hyväksikäyttö
- Kerjäämisessä hyväksikäyttö
- Pakkoavioliitto
- Lapsisotilaana käyttäminen
- Muut orjuuden kaltaiset olosuhteet, orjuus

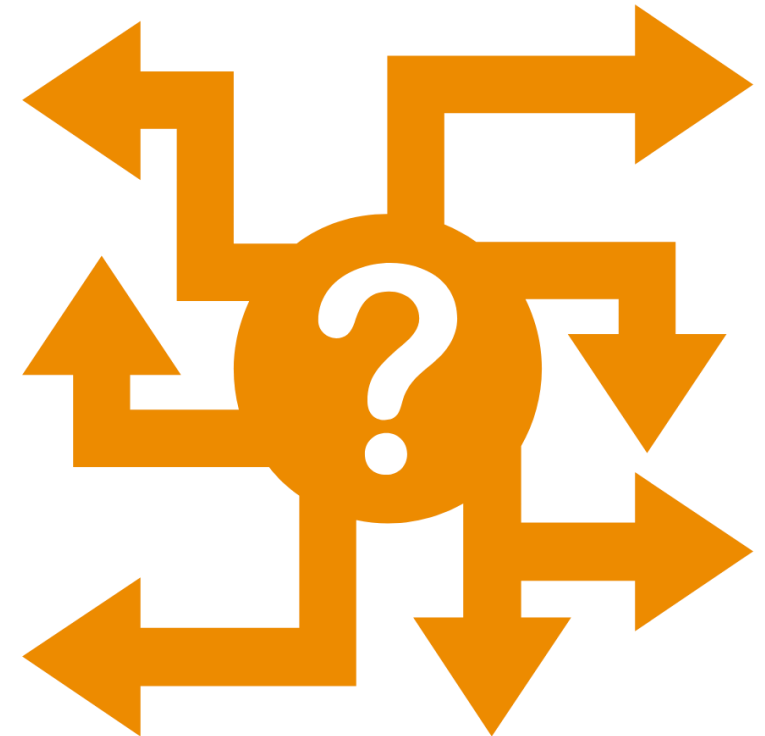
**IHMISARVOA
LOUKKAAVAT
OLOSUHTEET**

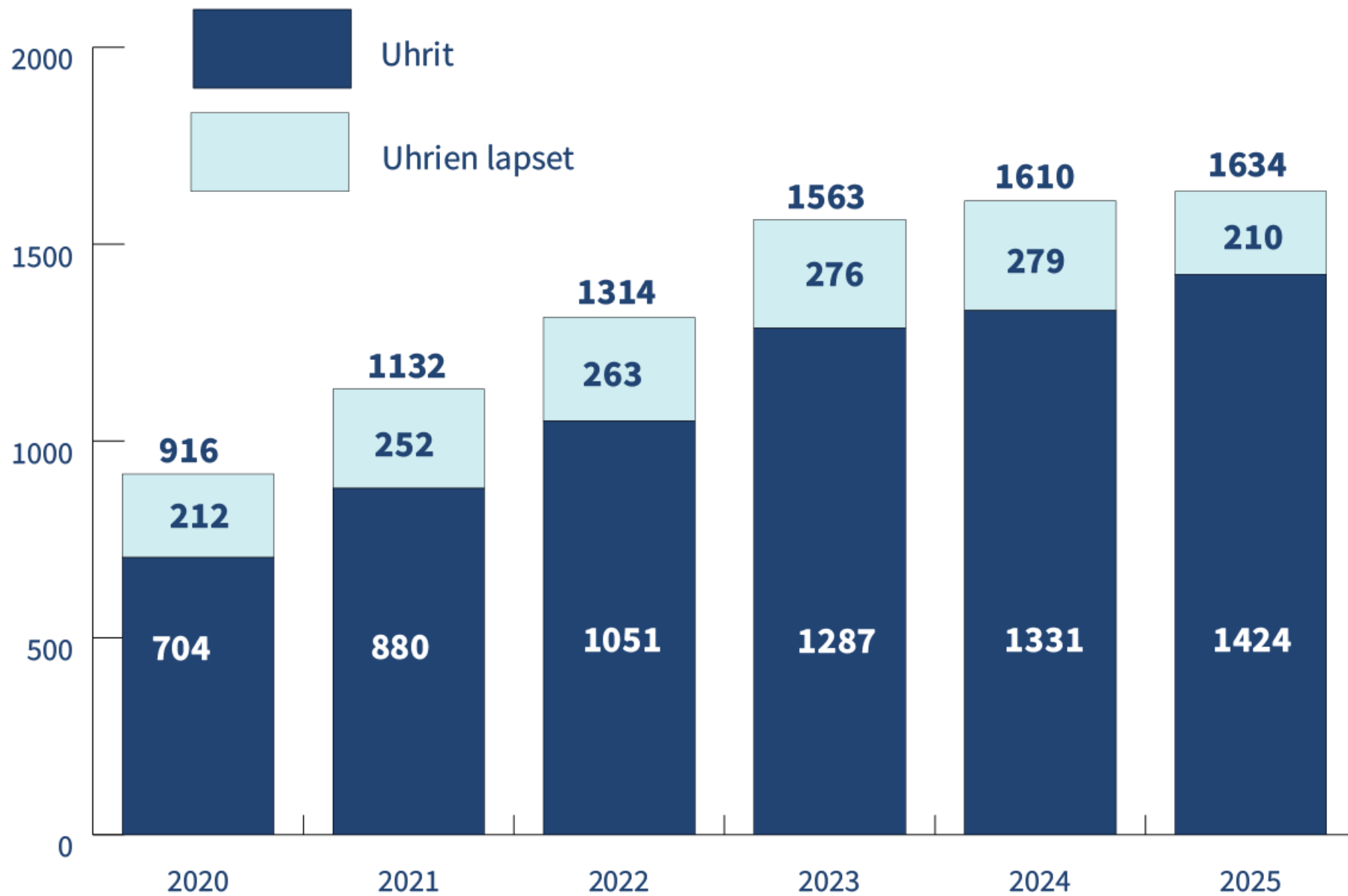
Mitä pakkotyö tarkoittaa?

- Työntekijällä ei ole tavanomaisia oikeuksia kieltäytyä tehtävistä tai lopettaa niiden suorittamista
- Työnantajan ja työntekijän välillä on velkasuhde
- Uhriin tai hänen läheisiinsä kohdistuu työnantajan taholta väkivallan uhka (fyysinen, psyykinen, seksuaalinen)
- Uhria pelotellaan tai uhkaillaan
- Uhrin palkkoja on pidätetty
- Uhri uhataan esim. ilmiantaa viranomaisille
- Uhrin passi/henkilöasiakirja on otettu pois (nykyisin harvinaisempaa)
- Uhrin liikkumavapautta ja toimintavapautta on rajoitettu
- Uhria eristetään muusta yhteiskunnasta
- Uhrin tahdonmuodostukseen on vaikutettu epäasiallisesti
- Uhrin haavoittuvaa asemaa käytetään hyväksi
- Uhria on harhaanjohdettu

Jos yksi tai useampi täyttyy, voi tilanne viitata pakkotyöhön.

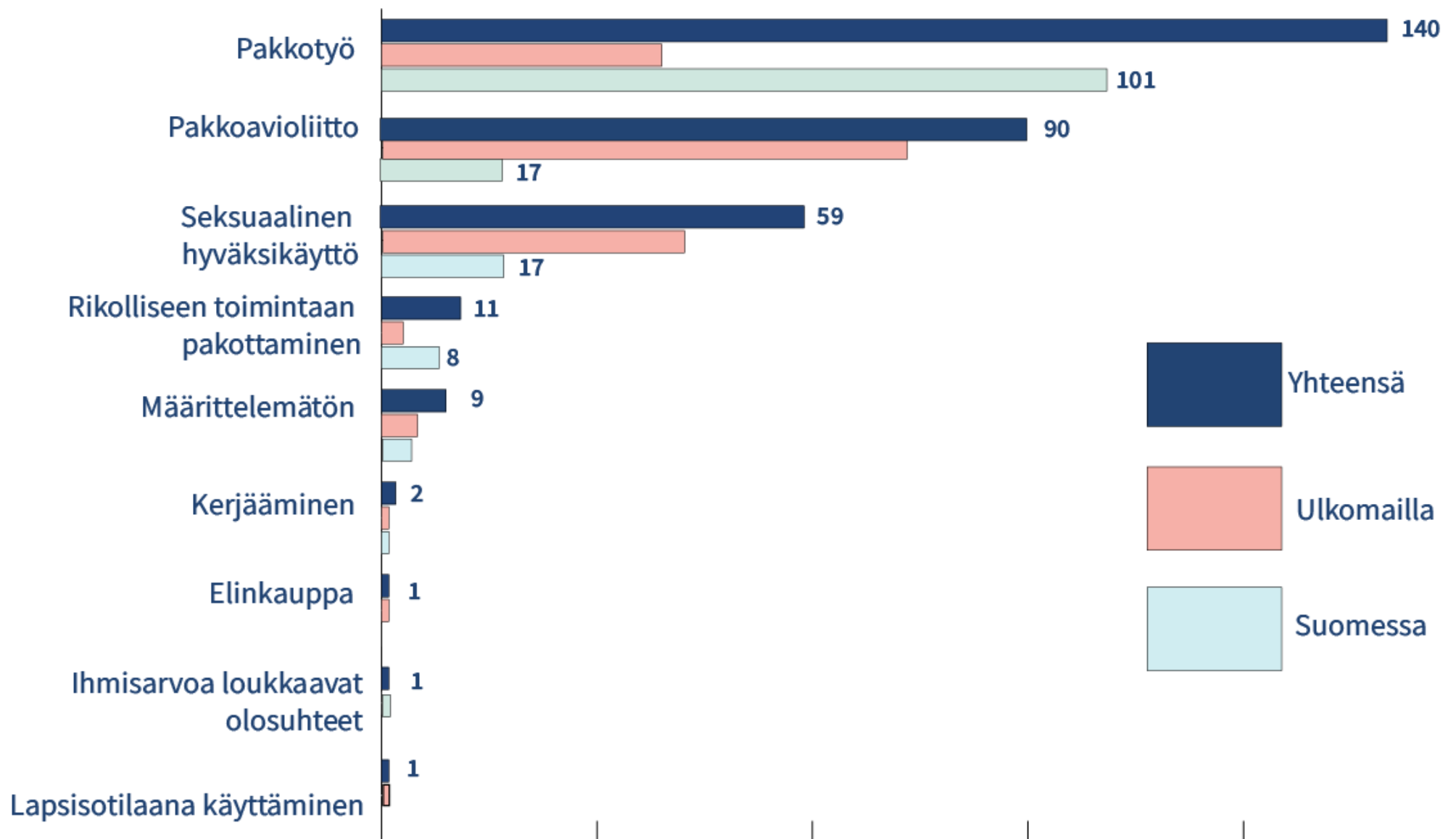

Kaikki asiakkaat 31.12.2025

Hyväksikäytön muodot 2025

(sekä ensisijaiset että toissijaiset, yhteensä 314 tapausta, 271 henkilöä)

Mistä tunnet sä ihmiskaupan
uhrin?

Mahdollisia hyväksikäytön merkkejä

Esimerkiksi:

- Ulkopuolinen kontrolli (saattaja, "kaveritulkki", kielletty kertomasta asioistaan)
- Vaivoja tai vammoja, jotka eivät vastaa asiakkaan tai saattajan kertomusta
- Ulkoisen väkivallan merkit
- Hermostuneisuus tai muut käytökseen viittaavat tekijät
- Ei vaikuta tietävän, miten omia asioita hoidetaan
- Välttelee tiettyjä aiheita, selittää ne oudosti
- Onko tietoa asuinolosuhteista? Vapaa-ajan vietosta?

Tunnistaminen kysymyksin

- Mitä tapahtuisi, jos lopettaisit / olisit lopettanut työsi?
- Kuinka monta tuntia töitä sinulla oli päivässä?
- Oliko sinulla vapaapäiviä viikossa?
- Kuinka paljon sait palkkaa?
- Maksatko työnantajallesi vuokraa? Otetaanko se suoraan palkasta?
- Joudutko maksamaan työnantajalle osan palkastasi takaisin?
- Onko joku uhkaillut tai painostanut sinua tai läheisiäsi?
- Oletko maksanut jollekulle, että saat tämän työpaikan?
- Oletko velkaa jollekulle?

Auttamisjärjestelmään ohjaaminen

Auttamisjärjestelmään ohjaaminen

- Hakemus tehdään tavallisesti kirjallisesti
- Kiireellisissä tilanteissa AJ voi päättää asiakkuuden alkamisesta suullisesti – kirjallista hakemusta ei vaadita
- Hakijan suostumus vaaditaan aina – myös kiireellisissä tilanteissa
- Hakemusta tehdessä **epäily** ihmiskaupasta riittää
 - Asiakkaan ei tarvitse tehdä rikosilmoitusta jos ei halua, eikä auttamisjärjestelmä ilmoita asiakkaistaan poliisille.
- Konsultoi auttamisjärjestelmää tarvittaessa esimerkiksi soittamalla infopuhelimeen

Kuka asiakkaaksi?

- *Mahdollinen ihmiskaupan uhri, jolla on uhriksi joutumisesta johtuva auttamistoimien tarve*
 - Kansalaisuudella ei ole väliä: myös suomalaisia asiakkaita
 - Oleskelustatuksella, sukupuolella tai iällä ei ole merkitystä
 - Uhriksi joutuminen on voinut tapahtua Suomessa ja/tai ulkomailla
- Uhrin lisäksi hänen Suomessa mukanaan olevat lapset
- Ihmiskaupparikoksen tutkinnassa avustava henkilö, joka on auttamistoimien tarpeessa
- Rikosilmoitus poliisille / rikostutkinta **ei ole** edellytys asiakkuudelle
- Auttamisjärjestelmä ei ilmoita asiakkuuksista poliisille automaattisesti

Hakemus

Ohjeet hakemuksen tekemiselle löytyy sivulta:

ihmiskauppa.fi/ohjaa

Hakijoille tarkoitettuja esitteitä 23 kielellä:

[Ihmiskauppa.fi/esite](https://ihmiskauppa.fi/esite)

OLETKO IHMISKAUPAN UHRI?

OHJAA UHRI AVUN PIIRIIN

Apua ihmiskaupan uhreille

Auttamisjärjestelmän yhteystiedot

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä on Sisäministeriön hallinnonalaan kuuluva viranomainen, johon voit ottaa yhteyttä kaikissa ihmiskauppaan liittyvissä asioissa.

Puhelimitse 24/7: 029 54 63 177

Sähköpostilla:

ihmiskauppa.auttamisjarjestelma@migri.fi

Auttamisjärjestelmää sitoo salassapitovelvollisuus ja käsittelemme kaikkia yhteydenottoja luottamuksellisesti.

Kiitos mielenkiinnosta!

Infopuhelin 24/7: 02 954 63 177

ihmiskauppa.auttamisjarjestelma@migri.fi

IHMISKAUPPA.FI

IHMISKAUPAN UHRIEN
AUTTAMISJÄRJESTELMÄ